

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Aandeelhouderschap Stedin Holding N.V.	TELEFOONNUMMER	+31640813391
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	Jan.kippers@provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-292873278-322	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Jan Kippers	TEAM	BEI
		PORTEFEUILLEHOUDER	Bakker/Van Essen

- BIJLAGEN:
1. Brief van Stedin Groep aan Provinciale Staten van de provincie Utrecht d.d. 8 januari 2024, betreffende: verzoek toetreding Stedin (kenmerk: 20240104)
  2. Verzoek vermogensversterking Stedin d.d. 31 oktober 2023
  3. Verzoek aan de niet-aandeelhoudende gemeenten in het verzorgingsgebied van Stedin d.d. 21 december 2023

Gevraagd besluit:

Provinciale Staten besluiten:

1. Kennis te nemen van de brief van Stedin aan Provinciale Staten d.d. 8 januari 2024 (kenmerk: 20240104);
2. Uiterlijk 31 maart 2024 toe te treden als aandeelhouder in Stedin Holding N.V. door het verkrijgen van aandelen en het storten van € 15 miljoen aan middelen aan Stedin Holding N.V. ter verwerving van aandelenkapitaal in Stedin Holding N.V., onder de voorwaarde dat de provincie Utrecht een plek in de Aandeelhouderscommissie (AHC) van Stedin Holding N.V. krijgt;
3. Om de reservering van € 2,1 miljoen voor rentelasten Stedin in de stelpost coalitieakkoord vrij te laten vallen naar de algemene middelen en dit te verwerken in de Zomernota 2024;
4. Om € 15 miljoen extra te investeren in financiële vaste activa en dit te verwerken in de Zomernota 2024.

Samenvatting

Stedin Holding N.V. (Stedin) heeft in april 2022 een [verzoek](#) gedaan aan de niet aandeelhoudende gemeenten en provincies om aandeelhouder te worden. De provincie Utrecht heeft samen met de provincies Zeeland en Zuid-Holland en de gemeenten Utrecht en Amersfoort opgetrokken om het aandeelhouderschap te onderzoeken onder de noemer Cornerstone Investors (CI). Nadat medio 2023 bekend werd dat het Rijk voor € 500 miljoen aandeelhouder zou worden, heeft er een heroriëntatie plaatsgevonden bij de CI. Hoewel in de directe kapitaalbehoefte van Stedin door het Rijk wordt voorzien, heeft Stedin de CI [gevraagd](#) om op dit moment mee te investeren gezien de aanhoudende behoefte aan kapitaal om de congestie op het elektriciteitsnet te verminderen. Er is nu een mogelijkheid om onder dezelfde condities als het Rijk aandeelhouder te worden. Wij stellen daarom voor om aandeelhouder te worden voor een bedrag van € 15 miljoen. Met de toetreding van de provincie Utrecht als aandeelhouder wordt de aandeelhouderbasis meer in overeenstemming gebracht met het verzorgingsgebied van Stedin en zetten we daarmee een volgende stap in het versnellen van de energietransitie en het verder tegengaan van netcongestie.

Inleiding:

In de Statenbrieven [UTSP 2928 73278-77](#) en [UTSP 2928 73278-222](#) hebben wij u geïnformeerd over de wens van Stedin, de publieke netbeheerder van het elektriciteits- en gasnetwerk in onder meer de provincie Utrecht, om de aandeelhouderbasis meer in overeenstemming te brengen met het verzorgingsgebied.

Netbeheerder Stedin is verantwoordelijk voor het netwerk in het grootste deel van Zuid-Holland en in de provincies Utrecht en Zeeland. Dit netwerk omvat circa 2,3 miljoen aansluitingen, voor zowel huishoudens als zakelijke klanten. Het aandeelhouderschap van Stedin ligt conform de Elektriciteitswet 1998 in publieke handen en is momenteel in handen van 42 gemeentes in het verzorgingsgebied waar Stedin is aangesteld als regionaal netbeheerder. Het publieke aandeelhouderschap is één van de pijlers om de publieke belangen van een efficiënt en goed opererend netwerkbedrijf te borgen. Daarnaast worden de publieke belangen geborgd door wet- en regelgeving en de Autoriteit Consument & Markt (ACM) als onafhankelijk toezichthouder. Bij Stedin werken 4.029 interne medewerkers (stand eind 2022). De netto-omzet bedroeg in 2022 € 1,281 miljard met een nettoresultaat van € 74 miljoen. Stedin had op 31 december 2022 een balanstotaal van € 7,788 miljard waarvan een eigen vermogen van € 3,798 miljard (bron: [Jaarrekening Stedin 2022](#)).

Gezien de grote investeringen die Stedin zal moeten doen in de komende jaren, is een versterking van het eigen vermogen nodig. Stedin heeft de provincies Utrecht, Zuid-Holland en Zeeland, en de inliggende gemeenten (die nog geen aandeelhouder zijn), [uitgenodigd](#) aandeelhouder van de Stedin Holding N.V. te worden. Daarbij zijn deze provincies en de gemeente Utrecht en Amersfoort gevraagd op te treden als de zogenaamde 'cornerstone investors' (CI), aangezien zij de grootste partijen zijn binnen het verzorgingsgebied van Stedin die nog geen aandeelhouder zijn. De CI hebben in de eerste helft van 2023 een eigen onderzoek laten doen naar de omvang en waarde van Stedin. Uit deze gegevens blijkt dat Stedin een gezond bedrijf is met een realistisch investeringsvolume waarbij wel versterking van het eigen vermogen noodzakelijk is.

Het onderzoek dat de CI hebben laten doen was gereed voordat het onderhandelingsresultaat tussen het Rijk en Stedin bekend was. In het eerste kwartaal van 2023 werd bekend dat het Rijk voor € 500 miljoen wilde investeren in Stedin. Vervolgens is er een onderhandelingstraject gestart tussen het Rijk en Stedin. De CI hebben toen besloten de resultaten van de onderhandelingen tussen Stedin en het Rijk af te wachten. Medio september werd duidelijk dat het Rijk en Stedin een [onderhandelingsakkoord](#) bereikt hadden. Met dit onderhandelingsresultaat werd ook bekend dat gedurende de eerste 10 jaar het dividendpercentage neerwaarts wordt bijgesteld, maar de aandeelhouders ook beter zicht krijgen in de investeringsplannen en de financiële positie van Stedin. Een ander aspect van de deal is dat ook andere overheden binnen het verzorgingsgebied van Stedin op basis van dezelfde aandelenprijs aandeelhouder kunnen worden. De openstelling van dit aanbod geldt tot 31 maart 2024. Na deze datum moet gewacht worden op een nieuwe emissie.

Na de aankondiging van het Rijk dat zij met € 500 miljoen aandeelhouder wil worden van Stedin was de acute behoefte om het eigen vermogen te versterken minder urgent geworden. Voor de provincie Zuid-Holland en de gemeenten Amersfoort en Utrecht was dit een van de redenen om voor deze ronde het traject voor het aandeelhouderschap te stoppen.

Op 8 december 2023 heeft de Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) van Stedin het Rijk verwelkomd als aandeelhouder. Tevens heeft het Rijk, op grond van de kapitaalbreng, een zetel in de AHC gekregen.

De kapitaalmarkt heeft positief gereageerd op de deelname van het Rijk als aandeelhouder in Stedin. Mede als gevolg hiervan en door de positieve [uitspraak](#) in een arbitragezaak die Stedin aanhangig had gemaakt bij het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBb) is de urgentie om het eigen vermogen te versterken afgenomen.

Hoewel de financiële noodzaak om aandeelhouder is afgenomen, is het vanuit de toekomstvisie van de provincie Utrecht van belang goed aangesloten te zijn bij Stedin. Naast de energietransitie, wordt ook de ontwikkeling van wonen, werken en mobiliteit bepaald door de benodigde investeringen in het elektriciteitsnet. Aangezien Stedin vele aandeelhouders heeft, is de AHC opgericht, waarbij een aantal aandeelhouders als afvaardiging het gesprek voert met de Raad van Commissarissen (RvC) en de Raad van Bestuur (RvB). Het is belangrijk een zetel te hebben in deze AHC.

Van de Raad van Bestuur van Stedin en de AHC hebben wij afgelopen najaar een brief ontvangen waarin het proces van de afgelopen periode wordt toegelicht en opnieuw een beroep gedaan wordt op de CI om aandeelhouder van Stedin te worden ([bijlage 2](#)). Voor Stedin en zijn aandeelhouders is het belangrijk dat de overheden binnen het verzorgingsgebied aandeelhouder zijn. Daarom nodigt Stedin ook de Utrechtse gemeenten uit om toe te treden tot Stedin ([bijlage 3](#)). Op dit moment is in de provincie Utrecht alleen de gemeente Vijfheerenlanden aandeelhouder. Verschillende gemeenten, waaronder Eemnes en Houten overwegen om aandeelhouder te worden.

Wij stellen voor om € 15 miljoen te investeren in Stedin Holding N.V. onder de voorwaarde dat de provincie Utrecht een plek in de AHC krijgt. De AvA besluit formeel over het toekennen van een plek in de AHC. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat dit voor ons een realistisch perspectief is.

Aangezien de regio Utrecht nog niet vertegenwoordigd is in de AHC zal een zetel in de AHC ter beschikking worden gesteld op basis het criterium geografische spreiding. Het belangrijkste argument is daarbij het belang dat

bestaande aandeelhouders hechten aan een goede onderlinge samenwerking in het licht van de opgaven die er zijn. Met elkaar kunnen de belangen optimaal worden afgewogen en zoveel mogelijk worden gelijkgeschakeld.

Wij hebben in ons besluit om tot dit Statenvoorstel te komen de volgende aspecten meegewogen:

- I. Netcongestie in Utrecht;
- II. De redenen om aandeelhouder van Stedin te worden;
- III. De effecten van het aandeelhouderschap voor de provincie Utrecht;
- IV. De transactie: toetreden aandeelhouderschap Stedin middels kapitaalstorting;
- V. Financiële consequenties
- VI. Risico's;
- VII. Afweging.

I. Netcongestie in Utrecht

Het elektriciteitsnet in de provincie Utrecht zit vrijwel vol. Grootschalig opgewekte duurzame energie kan niet meer worden teruggeleverd aan het net en nieuwe grootverbruikers van elektriciteit kunnen niet meer worden aangesloten. Ook voor kleinverbruikers dreigen beperkingen. Daardoor vertragen veel zaken in onze provincie op het gebied van woningbouw, bedrijventerreinen en de verduurzaming van de gebouwde omgeving, mobiliteit en bedrijfsprocessen. Dit heeft grote gevolgen voor de huisvesting, werkgelegenheid en verduurzaming en daarmee op het welzijn en de welvaart van onze inwoners en bedrijven.

De Provincie Utrecht neemt haar verantwoordelijkheid in deze problematiek al op veel manieren. We helpen de regionale energienetbeheerder met inzichten in de strategische plannen voor de provincie en de doorvertaling naar de impact op het energiesysteem (het provinciale Meerjaren Programma Infrastructuur Energie en Klimaat, afgekort: pMIEK). We versnellen ruimtelijke procedures voor de ontwikkeling van nieuwe energie-infrastructuur en we dragen met mensen en middelen bij aan de ontwikkelingen van flexibele energieoplossingen die het gebruik van het energienet ontlasten.

Stedin heeft volgens de Wet op onafhankelijk netbeheer (WON) alleen overheden als aandeelhouder. Uitbreiding van het eigen vermogen is nodig om de enorme investeringsopgave voor de benodigde netcapaciteit de komende jaren te kunnen financieren. De Provincie Utrecht en de Utrechtse gemeenten (met uitzondering van de gemeente Vijfheerenlanden) doen hier nog niet aan mee. Het is belangrijk dat we gezamenlijk onze verantwoordelijkheid nemen en daarmee ook financieel bijdragen aan de oplossing van dit probleem.

II. De redenen om aandeelhouder van Stedin te worden:

Er is een aantal argumenten om aandeelhouder van Stedin te worden:

- i. Strategisch: bijdrage en invloed in de netontwikkeling,
- ii. Strategisch: balans brengen in verzorgingsgebied en aandeelhoudersbasis,
- iii. Financieel: voorzien in de kapitaalbehoefte van netontwikkeling.

i. Strategisch: bijdrage en invloed in de netontwikkeling

Het toekomstbestendiger maken van de energienetten als onderdeel van het overkoepelde landelijke en Europese beleid (Klimaatakkoord, Fit for 55, REPowerEU) is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle overheden. De (versnelling van) de elektrificatie is randvoorwaarde om deze ambities te realiseren. Een goede energie-infrastructuur binnen het verzorgingsgebied van Stedin is daarmee van groot belang.

Het belangrijkste strategische argument is dat het toekomstbestendig maken van onze energie-infrastructuur intensieve samenwerking vereist tussen overheden en Stedin. Daarbij draagt het aandeelhouderschap van de decentrale overheden ook bij aan het verbinden van de belangen van de diverse stakeholders. Het toekomstbestendig maken van de energienetten is immers een complexe opgave en vergt veel samenwerking voor goede en tijdige ruimtelijke inpassing.

Onderwerpen als vergunningprocedures, aansluittermijnen en de mate waarin woonwijken of bedrijven(terreinen) kunnen worden aangesloten op de netinfrastructuur, kan elke gemeente in het verzorgingsgebied vanzelfsprekend via de bestaande contacten met Stedin bespreken. Echter, via het aandeelhouderschap kunnen de belangen van overheden ten aanzien van de vormgeving hiervan optimaal worden gelijkgeschakeld, enerzijds door de zeggenschap en bevoegdheden die gepaard gaan met het aandeelhouderschap en anderzijds door de intensievere dialoog en contactmomenten die een aandeelhouder of lid van de AHC met de vennootschap heeft, met als bijkomend effect toegang tot meer informatie over de netinfrastructuur, wet- en regelgeving en andere relevante ontwikkelingen.

Als voorbeeld kan worden genoemd het aandeelhouderschap van de provincie Utrecht en haar vaste plek in de Commissie van Aandeelhouders (CvA) van Vitens. In dit reguliere overleg worden belangrijke investeringen en

beleidsvoornemens eerst geagendeerd. De inbreng van de CvA wordt meegewogen voordat het beleid wordt vastgesteld. In veel gevallen worden ook zaken besproken die niet tijdens de AvA aan de orde komen. Met andere woorden: er is sprake van een constructieve dialoog tussen aandeelhouders en bedrijf in de aanwezigheid van de voorzitter van de Raad van Commissarissen.

ii. **Strategisch: balans brengen in verzorgingsgebied en aandeelhoudersbasis**

Op dit moment is er sprake van een disbalans tussen het omvangrijke verzorgingsgebied van Stedin en de relatief smalle aandeelhoudersbasis. Dit zouden Stedin en de AHC graag meer in balans willen brengen zoals bij de andere regionale netbeheerders.

Een meer representatieve afspiegeling van het decentrale aandeelhouderschap in relatie tot het werkgebied van Stedin draagt bij aan een juiste balans in de behartiging van belangen. Dit geldt temeer vanwege de rol die aan provincies, gemeenten, en netbeheerders wordt toegekend, onder meer uit hoofde van Regionale Energiestrategieën (RES) en het pMIEK.

iii. **Financieel: voorzien in de kapitaalbehoefte voor de netontwikkeling**

Hoewel de afgelopen periode duidelijk is geworden dat de kapitaalbehoefte op de korte tot middellange termijn gedekt is door de kapitaalbijbreng van € 500 miljoen door het Rijk en door de extra tariefruimte die de netbeheerders van de ACM krijgen voor het jaar 2024 (- als gevolg van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven (CBB)-), betekent dit naar inzicht van Stedin en de AHC echter niet dat er geen kapitaalbehoefte meer is en dat een kapitaalstorting van de zijde van de CI niet te verantwoorden zou zijn. De kapitaalbehoefte van Stedin van € 1,8 miljard voor de komende jaren is nog niet volledig ingevuld en een kapitaalstorting is om die reden gewenst. Het is dan ook waarschijnlijk dat er voor 2030 een nieuw verzoek komt voor versterking van het eigen vermogen van Stedin.

III. De effecten van het aandeelhouderschap voor de Provincie Utrecht:

De provincie Utrecht:

- krijgt zeggenschap over en inzicht in het beleid van Stedin waaronder de investeringsagenda en financiering van Stedin en haar dochterondernemingen zoals Netverder (warmtewinning);
- toont solidariteit richting andere aandeelhouders (in andere provincies) die aandeelhouder zijn of worden;
- krijgt een vergelijkbaar level playing field met medeoverheden die al aandeelhouder zijn;
- neemt en toont medeverantwoordelijkheid voor de financiering van de core-infrastructuur in de elektriciteitsvoorziening;
- geeft een positief signaal af naar de Utrechtse gemeenten om, nu of in de toekomst, ook aandeelhouder te worden;
- krijgt een plek in de AHC.
- Krijgt een nieuwe verbonden partij in P&C cyclus documenten waarover verantwoording kan worden afgelegd en informatie kan worden verstrekt;

IV. De transactie: toetreden aandeelhouderschap Stedin middels kapitaalstorting

De AHC en vertegenwoordigers van het Rijk zijn voorwaarden overeengekomen voor de toetreding van het Rijk als aandeelhouder. Daarbij hebben de AHC en Stedin ook de positie van de CI onder de aandacht gebracht. Dit betekent dat de provincie Utrecht tot uiterlijk 31 maart 2024 kan toetreden tot Stedin voor dezelfde initiële prijs als die het Rijk betaalt, zij het met een verhoging van 4% op jaarbasis vanaf 1 januari 2023 tot en met 31 maart 2024 over de prijs per aandeel die het Rijk betaalt, en met dezelfde rechten als de huidige gemeentelijke aandeelhouders. Na 31 maart 2024 zal op basis van een nieuwe waardering de prijs per aandeel opnieuw moeten worden bepaald.

Ten aanzien van de transactie is het volgende van belang:

- De te betalen prijs per aandeel is door meerdere waarderingsspecialisten beoordeeld en marktconform bevonden;
- Door inbreng van de AHC en rekening houdend met de belangen van decentrale overheden is een mechanisme afgesproken waarbij zowel in financieel goede als minder goede jaren een redelijk dividendrendement wordt geboden. Aanvullend wordt er waarde in de onderneming opgebouwd. Het is wettelijk vastgelegd dat investeerders in netwerkbedrijven een marktconform rendement op hun investering moeten kunnen realiseren;
- Aandeelhouders worden op basis van governance-afspraken met regelmaat geïnformeerd en zitten via de AHC regelmatig aan tafel met de onderneming. De AHC heeft te kennen gegeven ruimte te willen creëren voor vertegenwoordiging in de AHC vanuit de CI op basis van 'regionale spreiding'. Wij hebben aangegeven op basis daarvan een zetel in de AHC te willen innemen.

Door het Rijk en Stedin is in het afsprakenkader een prijs per aandeel overeengekomen van circa € 745 per

gewoon aandeel (prijsspeil 1-1-2023) en een waardestijging van 4% op jaarbasis vanaf 1-1-2023 tot en met het moment van intreding. Dit betekent dat provincie Utrecht voor 31 maart 2024 voor circa € 782 per gewoon aandeel kan instappen. Dit betekent ook dat provincie Utrecht bij toetreding voor 31 maart 2024 recht heeft op een dividend over het boekjaar 2023 dat in 2024 na vaststelling door de AvA, aan de aandeelhouders zal worden uitgekeerd.

Uitgaande van een investering van € 15 miljoen door de provincie Utrecht in Stedin worden hiermee circa 19.187 gewone aandelen Stedin verkregen en verwerft de provincie Utrecht hiermee een aandeelhoudersbelang in Stedin van circa 0,34 %.

V. Financiële consequenties

Als de provincie Utrecht voor € 15 miljoen aandelen koopt, zal op de balans de post financiële vaste activa met € 15 miljoen toenemen en de post liquide middelen met hetzelfde bedrag afnemen. Dit is nog niet in de begroting opgenomen en de begroting zal daarop worden aangepast bij de Zomernota 2024. In de tweede begrotingswijziging is een structureel bedrag van € 2,1 miljoen aan rentelasten ten behoeve van Stedin opgenomen in de stelpost coalitieakkoord. Het bedrag van € 2,1 miljoen is gebaseerd op de aanname dat de provincie € 70 miljoen investeert in Stedin en geld leent tegen 3% rente.

Bij het vaststellen van het treasury statuut is echter besloten dat de provincie Utrecht financiering op concernniveau aantrekt (zogenaamde totaal financiering). Op dit moment leent de provincie nog geen geld. Afhankelijk van de liquiditeitspositie zal in de loop van 2024 wel externe financiering worden aangetrokken. Dat kan het geval zijn bij de aankoop van de aandelen van Stedin, maar ook eerder of later door andere uitgaven. Voorgesteld wordt om de huidige reservering voor rentelasten Stedin in de stelpost coalitieakkoord uit de tweede begrotingswijziging vrij te laten vallen naar de algemene middelen en dit te verwerken bij de Zomernota 2024.

Om te beoordelen of de investering in Stedin financieel verantwoord is, is gekeken naar de businesscase. In een businesscase worden de baten (dividend) en de lasten (rente) voor de provincie in beeld gebracht. Stedin heeft inzicht gegeven in de geprognosticeerde nettowinst. Komende jaren zal sprake zijn van winst en kan dividend worden uitgekeerd. Echter, recent is het dividendbeleid gewijzigd. Hierdoor is de dividendumkering voor komende 10 jaar fors verlaagd. De reden van de verlaging is begrijpelijk. Door minder dividend uit te keren, blijft er meer geld in de onderneming. Dit geld kan Stedin gebruiken voor investeringen.

In de businesscase dient rekening gehouden te worden met de rente die de provincie Utrecht daadwerkelijk betaalt, de zogenaamde omslagrente. De omslagrente wordt bepaald op basis van de externe rentelasten en - baten op korte en lange financiering. Op dit moment is dat 0%, omdat er nog geen externe financiering wordt aangetrokken. Dit zal in de loop van 2024 wijzigen. Onderstaande tabel geeft weer met welke rentelasten in de businesscase rekening moet worden gehouden als de provincie in een leenpositie verkeerd. Lening € 15 miljoen.

Omslagrente %	Rentelasten
3%	€ 450.000
4%	€ 600.000

Participatie in Stedin is verantwoord en past binnen de huidige begroting 2024. Uitgaande van een rente van 3,0 % zullen de rentelasten niet geheel afgedekt worden door de dividendbaten. In de begroting 2024 is geen rekening gehouden met dividendbaten. Als de provincie Utrecht participeert in Stedin voor 31 maart 2024, zal de eerste dividendumkering in 2024 plaatsvinden. Dat betreft het dividend over het boekjaar 2023 van Stedin, dat in 2024 na besluitvorming in de AvA wordt uitgekeerd aan de aandeelhouders.

In de begroting 2024 is een schatting gemaakt van de omvang en ontwikkeling van de financiële vaste activa voor de komende jaren. Met deze transactie zal deze post wijzigen. Er is sprake van een toename van de 'voorraad' kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen met € 15 miljoen. Met dit statenvoorstel wordt ook daar toestemming voor gevraagd.

VI. Risico's

Aan de aankoop van de aandelen zijn de volgende risico's verbonden:

- De waarde van de onderneming en de aandelen zal, mede door aangepaste dividendbeleid, naar verwachting eerder stijgen dan dalen. Echter: het is lastig om via een exit te profiteren van een eventuele waardestijging. Alleen overheden mogen aandeelhouder zijn;
- De huidige reguleringsperiode loopt tot 2026. Daarna is sprake van een reguleringsrisico. De ACM bepaalt onder welke voorwaarden de netwerkbedrijven kosten in rekening mogen brengen aan hun klanten. Nu kan nog niet worden voorzien welke afspraken er dan gemaakt worden en wat daarvan de (financiële) effecten zijn voor de netwerkbedrijven.

- De investeringsopgaven vragen veel van het management en de werknemers van Stedin. De ACM bepaalt welke investeringen doorberekend mogen worden in de tarieven en ook de gewogen gemiddelde kosten van vermogen. Als Stedin niet efficiënt werkt, kan Stedin deze niet doorberekenen in de tarieven. Dit gaat ten koste van het rendement en dividend.
- Het risico van de aandeelhouder is het bedrag dat geïnvesteerd wordt. Aandelen kunnen minder waard worden en moeten dan worden afgewaardeerd. De raad van commissarissen ziet toe op de bestuurders van Stedin. Ook de aandeelhouders hebben mogelijkheden om de raad van bestuur en raad van commissarissen te controleren. Dit vergt wel expertise en capaciteit om de aandeelhoudersrol te vervullen.
- Er kan een prikkel zijn om bij een volgende aandelenuitgifte weer te investeren om verwatering van het aandelenbezit te voorkomen. Hierbij moet wel worden opgemerkt dat nu niet valt aan te geven of daarvoor dan ook middelen beschikbaar zijn.
- Als Stedin in het nieuws komt, zal van een aandeelhouder een reactie of actie worden verwacht (politiek risico).
- Precedentwerking dat andere publieke organisaties zich ook de provincie zullen melden voor een bijdrage voor een activiteit die strikt genomen geen wettelijke taak is van de provincie.

VII. Afweging

In het coalitieakkoord "Aan de slag voor Utrecht" is opgenomen dat 'Om bij te dragen aan de financiering van de uitbreidingen van het elektriciteitsnet wordt de provincie publiek aandeelhouder van Stedin zodat zij ook in de toekomst woningen en bedrijven op het elektriciteitsnet kunnen aansluiten. (Hoofdstuk 6 "Duurzame energie").

In de afweging om aandeelhouder van Stedin te worden geldt op basis van de Nota Samenwerkende partijen dat de provincie Utrecht alleen participeert in een verbonden partij wanneer hiermee een publiek belang wordt gediend en publieke doelen niet op een andere, betere manier gerealiseerd kunnen worden. Om aandeelhouder van Stedin te worden zien wij het volgende publieke belang.

i. Bestaanszekerheid

Een goed werkende energievoorziening is een eerste levensbehoefte voor mensen, organisaties en bedrijven en daarmee randvoorwaardelijk voor de ontwikkeling van de provincie Utrecht.

ii. Veiligheid:

Een goede energievoorziening is essentieel voor de veiligheid in de maatschappij in de breedste zin van het woord. Bijvoorbeeld de openbare verlichting, gemalen die de waterstand regelen enz.

iii. Leveringszekerheid:

Utrechtse burgers en bedrijven moeten verzekerd zijn van een betrouwbare energievoorziening om de maatschappelijke en economische continuïteit en stabiliteit te borgen.

iv. Betaalbaarheid van energie:

Energie moet betaalbaar en toegankelijk blijven. Dat is recent nog duidelijk geworden in de energiecrisis als gevolg van de oorlog in Oekraïne.

v. Het slagen van de energietransitie

Daarnaast zijn de activiteiten van Stedin van belang voor het slagen van de energietransitie. Verduurzaming gaat gepaard met het vervangen van fossiele brandstoffen door elektriciteit, bijvoorbeeld in het geval van de verduurzaming van het verwarmen van woningen en bij logistiek en mobiliteit. Stedin moet haar bestaande elektriciteitsnetten aanzienlijk uitbreiden om aan de groeiende vraag naar elektriciteit te kunnen voorzien. Daarom werkt Stedin aan het aansluiten van nieuwe duurzame opwek (zon en wind), het verzwaren van de netten om de elektrificatie van de industrie mogelijk te maken en het aansluiten van laadinfrastructuur voor elektrische mobiliteit. Daarnaast speelt Stedin een cruciale rol in het slagen van de woningbouwopgave.

VIII. Omvang investering

Stedin heeft in 2022 de provincie Utrecht benaderd om aandeelhouder te worden. Vanwege de grote investeringsopgave van Stedin was (en is) vermogensversterking noodzakelijk. Wij gingen destijds uit van een deelname van € 70 miljoen. Inmiddels is de Staat met een kapitaalinjectie van € 500 miljoen als aandeelhouder toegetreten. Tevens heeft het CBb bepaald dat in de regulering meer rekening moet worden gehouden met de gevolgen van de investeringen door de netbeheerder vanwege de energietransitie. Door deze uitspraak nam de directe financieringsbehoefte van Stedin af. Wij zien het belang van de investeringen in het elektriciteitsnetwerk voor het realiseren van de toekomstvisie van de provincie en het belang om met bestaande aandeelhouders gezamenlijk op te trekken. Daarom willen wij, als lid van de AHC, aangesloten zijn bij de gesprekken van Stedin met andere aandeelhouders over investeringen in het elektriciteitsnet en de financiële positie van Stedin. Als de provincie € 15 miljoen investeert, is het realistisch dat provincie Utrecht naast aandeelhouder ook deel kan nemen in de AHC. Vandaar het voorstel om voor € 15 miljoen aandelen in Stedin te verwerven.

IX. Kanttekeningen bij de aankoop van aandelen

Er zijn ook kanttekeningen te plaatsen bij het voorstel om aandeelhouder te worden van Stedin.

De te nemen besluiten van Stedin om te investeren in de provincie Utrecht staan los van een aandeelhouderschap van de provincie en de provincie draagt vanuit publiekrechtelijke taken, zoals de ruimtelijke inpassing en vergunningverlening, sowieso bij aan het oplossen van de netcongestie. Vanuit haar publiekrechtelijke taken is de provincie in gesprek met Stedin en vanuit deze samenwerking wordt de provincie ook geïnformeerd over de investeringen van Stedin. Strikt genomen is dit echter geen wettelijke taak van de provincie en krijgt de provincie geen bijdrage van het Rijk voor deze taak (middels het provinciefonds). Vanuit een rol van de faciliterende provincie kan dit evenwel wel een gerechtvaardigde keuze zijn, die de provincie kan financieren met eigen middelen.

De investering van € 15 miljoen is een aanzienlijk bedrag voor de provincie en door te investeren in Stedin neemt de totale investeringsruimte van de provincie af. Stedin beschikt de eerstkomende jaren over voldoende eigen vermogen om het benodigde vreemd vermogen aan te trekken en zo bezien is de investering van de provincie Utrecht vanuit financieel oogpunt nu niet direct noodzakelijk. Bovendien heeft de deelname van de provincie een beperkte invloed op de kredietwaardigheid van Stedin.

De provincie Zuid-Holland en de gemeenten Utrecht en Amersfoort gaan in maart 2024 niet deelnemen in Stedin. Bij niet deelnemen handelt de provincie Utrecht in lijn met deze Cornerstone Investors (de provincie Zeeland en de meeste Zeeuwse gemeenten zijn overigens wel voornemens in te stappen).

Juridische en andere relevante kaders:

Artikel 158 Provinciewet, waarin de bevoegdheden van het college van Gedeputeerde Staten op het gebied van het dagelijks bestuur zijn beschreven.

De Nota Samenwerkende partijen ([PS2022BEM09](#)) op pagina 32: "Alvorens GS besluiten tot het oprichten van een rechtspersoon (- of het deelnemen daaraan-), worden PS dan wel gehoord (bij privaatrechtelijke rechtspersonen) dan wel om toestemming gevraagd (bij publiekrechtelijke rechtspersonen)."

Omdat het hier gaat om een privaatrechtelijke persoon, Stedin Holding N.V., en tegelijkertijd het budgetrecht aan de orde is, wordt u gevraagd hierin een besluit te nemen.

Doelenboom:

Meerjarendoel 4.2.6 De energie-infrastructuur is beter afgestemd op vraag en aanbod van (duurzame) energie

Brede welvaart indicatoren:

Het medeverantwoordelijk nemen als aandeelhouder in Stedin draagt bij aan de brede welvaart.

Kijk ook door de Sociale bril:

Door het aandeelhouderschap van Stedin kan de provincie Utrecht, daar waar relevant, sociale thema's agenderen in het overleg met Stedin. Vooral de inbreng in de AHC is hiervoor een geschikt instrument.

Participatie:

N.v.t.

Vervolg:

In overleg met de Griffie organiseren wij op 14 februari aanstaande ter voorbereiding op de Statenbehandeling van dit voorstel een voorlichtingsbijeenkomst over het aandeelhouderschap in Stedin.

Na een positief besluit van uw Staten zullen wij het verzoek doen aan Stedin om de participatieovereenkomst te tekenen, waarna de notariële acte van uitgifte van aandelen gepasseerd kan worden en de storting zal plaatsvinden op uiterlijk op 31 maart 2024. Op 27 maart aanstaande zullen in de AvA van Stedin Holding N.V. de aandeelhouders instemming moeten verlenen voor uitgifte van deze aandelen. Na instemming zal de provincie Utrecht aandeelhouder zijn van Stedin Holding N.V.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen

Besluit

Ontwerp-besluit

Besluit op 20 maart 2024 tot vaststelling van.

Provinciale Staten van Utrecht in vergadering bijeen op 20 maart 2024.

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 30-01-2024
met nummer UTSP-292873278-316
van afdeling SB, team BEI.

Overwegende dat:

- dat de komende jaren Stedin grote investeringen moet verrichten in het elektriciteitsnet;
- dat die investeringen nodig zijn voor de verduurzaming van de energieopwekking;
- dat die investeringen daarnaast ook nodig zijn om het probleem van de congestie op het elektriciteitsnet op te lossen;
- dat voor een duurzame ontwikkeling van de provincie het elektriciteitsnet op orde moet zijn;
- dat Stedin voor de financiering van de investeringsopgave een beroep gedaan heeft op nog niet aandeelhoudende overheden om als aandeelhouder financieel deel te nemen;
- dat het college verantwoordelijkheid wil nemen om bij te dragen aan de verduurzaming van de energieopwekking en het oplossen van de congestie op het elektriciteitsnet; en
- dat het deelnemen als aandeelhouder aan de Stedin Holding NV daar een van de mogelijkheden daartoe is.

Besluiten:

1. kennis te nemen van de brief van Stedin aan Provinciale Staten d.d. 8 januari 2024 (kenmerk: 20240104);
2. uiterlijk 31 maart 2024 toe te treden als aandeelhouder in Stedin Holding N.V. door het verkrijgen van aandelen en het storten van € 15 miljoen aan middelen aan Stedin Holding N.V. ter verwerving van aandelenkapitaal in Stedin Holding N.V., onder de voorwaarde dat de provincie Utrecht een plek in de Aandeelhouderscommissie (AHC) van Stedin Holding N.V. krijgt;
3. om de reservering van € 2,1 miljoen voor rentelasten Stedin in de stelpost coalitieakkoord vrij te laten vallen naar de algemene middelen en dit te verwerken in de Zomernota 2024;
4. om € 15 miljoen extra te investeren in financiële vaste activa en dit te verwerken in de Zomernota 2024.

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Griffier,
mr. C.A. Peters